

Аскер уулу Нурлан атындагы орто мектеби

ТЕМА: «Улуу Жеңиш эстен кетпейт эч качан»

(Видео сабак)

Мугалим: Айдаркулова Айнара

2020 – жыл

Тема : «Улуу Жеңиш эстен кетпейт эч качан!»

Максаты:

Окуучулардын жарандык позициясын тарбиялоо , патриоттук сезимдерин өстүрүү.

Милдеттери:

Өз элибиздин, аталарыбыздын көрсөткөн эрдиктери менен сыймыктануу сезимин тарбиялоо.

Ата Мекендик согуш жылдарындагы окуяларды иликтөө менен өспүрүмдөрдүн интеллектуалдык жөндөмдөрүн өстүрүү.

Иш чаранын жүрүшү:

«Жеңиш күнү» ырынын фонограммасы жаңырат, музыканын коштоосунда алып баруучунун үнү угулат

Алып баруучу:

-Фашисттик Германиянын үстүнөн Улуу Жеңиштин салюттары атылды.

(Салют атылат)

Бирок тирүү калган ардагерлердин каргашалуу согушта алган жарааты ошол апаат күндөрдү кечээ эле болуп өткөндөй эстерине салат.Алар үчүн бул согуш жакында эле болгондой,кечээ эле өткөндөй, а биз үчүн ал согуш тарых.

Саламатсыздарбы,Улуу Жеңиштин 75 жылдыгына арналган видео сабагыбызды баштайбыз.

Тарыхтын эч бир эстен кеткис окуялары болот эмеспи, ошол себептүү ар жылы согуш жылдарын эске салып, карман элибиздин эрдигин эске аларбыз.

Улуу Ата Мекендик согуштун ардагерлеринин көбүнүн көзү өтүп кетти, бирок алардын көрсөткөн эрдиги ар дайым эсибизде. Бүгүн тарыхыбыздын ошол барактарына кайрылабыз.

1941 - жылы 22 – июнда таңкы саат 4 (төрттө)

Улуу Ата Мекендик согуш башталды.

(Видео филимдер көрсөтүлөт, согуш жөнүндө)

Советтер Союзунун Баатырлары:

Иван Васильевич Панфилов

316 – аткычтар дивизиясынын командири.
Анын дивизиясы Москваны коргоодо эрдик көрсөткөндүгү үчүн «Кызыл Жылдыз» ордени менен сыйланган.

Герой Советского Союза П. Шопоков.

Дүйшөнкүл Шопоков

Кыргыздан чыккан биринчи Советтер Союзунун Баатыры 1941 жылы 16 – ноябрдагы салгылашууда Дубосеково разъездинде душмандын 50 танкасынын чабуулун токтотуу учурунда өлбөс – өчпөс эрдик көргөзүп, теңдешсиз салгылашууда курман болгон.

Чолпонбай Түлөбердиев

Советтер союзунун баатыры
ЧОЛПОНБАЙ ТҮЛӨБЕРДИЕВ

Воронеждин түштүк жагында Дон дарыясынын жээгиндеги согушта 1942 – жылы 6 – август Чолпонбай Түлөбердиев душмандын дзотун көкүрөгү менен жаап, өлбөс- өчпөс эрдикти көрсөткөн. Ага 1943 – жылы 4 - февралда Советтер Союзунун Баатыры деген наам берилген.

Дайыр Асанов

артиллерист, сержант Сталинград үчүн 4 саат созулган согушта 8 танканы, бронемашинаны жана 40 фашисттерди жок кылган. 1943 – жылы 26 – октябрда ага Советтер Союзунун Баатыры деген наам ыйгарылган.

Султанбеков Орунбек

Султанбеков Орунбек 1924 – жылы 28 – майда Орто – Суу айылында кедей- дыйкандын үй – бүлөсүндө туулган. Мектепти бүткөндөн кийин 1942 – жылы 18 жашында аскерге чакырылып, чек арада кызмат өтөгөн. 1943 – жылы 6 ай окуп, согушка даярдык көрүп, Прибалтика аймагында согушкан. Андан кийин немец туткундарын кайтаруу кызматына өткөн. Согуш аяктагандан кийин Япония согуш ачкандан кийин, Түштүк Сахалинге кызматка которулган. 1945 – 1949 - жылдары Түштүк Сахалинде чек ара кайтарып кызмат өтөгөн. 1949 – жылдын июнь айында туулуп өскөн жери Орто – Сууга кайтып келген. Согуштан кайтып келгенден кийин ички иштер бөлүмүндө узак жылдар бою пенсияга чыкканча кызмат кылды. 1976 жылы ардактуу эс алууга чыккан. Орунбек ата согуш учурундагы окуяларды бүгүнкү күндөгүдөй эстеп, эскерип айтып берет. Эмгегиң эч качан жерде калбайт дегендей Орунбек ата согушка катышкандыгы жана өтөгөн кызматтары үчүн грамоталар, Советтик Армияга 30 жыл, 50 жыл, «Улуу Жеңишке 50 жыл», «Медаль Жукова», «Медаль за Киев», «Согуш ардагери ардак белгиси», «орден Отчества», «Медаль за доблестный труд и отвагу» деген ордендер жана медалдар менен сыйланган. Орунбек 7 баланын атасы 4 уул, 3 кыз. 13 небере, чөбөрөлү бар. Орунбек ата 80 жаш курагында кайтыш болгон.

(Заара апанын сөзү)

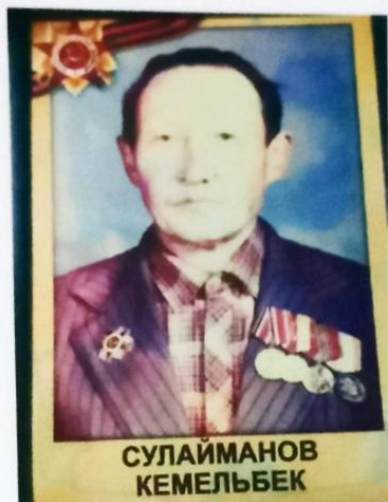
Небереси:

Бүгүнкү күн – бүткүл элдин майрамы,

Жүрөк толкуйт, көңүл куунак жайдары.

Эркиндик деп, чоң атам эли үчүн кан төккөн,

Баатыр бирге, аты өчпөйт ал дагы.

Сулайманов Кемелбек

Сулайманов Кемелбек 1925 – жылы ноябрь айында Орто – Суу айылында туулган. Мектепти аяктагандан кийин Свердловский шаарындагы юридикалык факультетте окуган. 1941 – 1945 жылдардагы Улуу Ата Мекндик согушка өз ыктыяры менен аттанган. 1945 – жылы Япония мене болгон согушта эки жыл болгон. Согуштан кайтып келгенден кийин Фрунзедеги Скрябин атындагы сельхоз институтун бүтүргөн. Колхоздо парторг, МТФ нын заведующийи, ОТФда да көп жыл эмгектенген. 1998 – жылы 73 жашында кайтыш болгон.

Мамбеталиев Рақымбай

Мамбеталиев Рақымбай 1924 – жылы 24 – ноябрда Москва районундагы Орто – Суу айылында туулган. Улуу Ата Мекендик согушка 1942 – жылы 18 жаш курагында Кызыл Армиянын катарына чакырылган. Украинадагы артериялык фронтто болгн. 1942 – 1944 жылга чейин согушта болуп сол колуна ок тийип госпиталда жатып, ал жерден сакайып, аман – эсен өз жерине кайтып келген. Зооветеринардык окуу жайды бүтүрүп, колхоздо ОТФ, КТФ да (башкаруучулук) заведующий болуп иштеп, 31 – жыл үзүрлүү эмгектенип келген. 1985 жылы пенсияга чыккан. 1998 жылы дүйнөдөн кайткан. Пенсияда жүрсө дагы сотто эл өкүлү болгон.

- 21 -

март

НСОРУЗ

МАУРАМЫНЗДАР МЕНЕНІ

"Нооруз"

Чар тарап жашылга толгон,
Байчечек тоодо гүл ачып.
Бакытка балкыйт сезимдер,
Жаз келди кайрадан көңүлдө шаттык.

Кайырма

Нооруз майрамы, Нооруз сайраңы
Нооруз кубаныч тартуула.
Өмүр бер жандууга, дем-күч бер алсызга,
Тынчтык бер кадырман калкыма.

Бүгүн той, бүгүн салтанат,
Каткырык, күлкү жаңырат
Кары-жаш ак тилек менен,
Сүмөлөк кайнатып, таңды аттырат

Кайырма

Чар тарап жашылга толгон,
Байчечек тоодо гүл ачып
Бакытка балкыйт сезимдер,
Жаз келди кайрадан көңүлдө шаттык.

Гоогуу - ман
манраам!
2018 н.н.

Мансаан:

Огуурулар ата-бабадан
муриае камарн уиун
кунго мемкен Гоогуу
манраам монуцо
туурун амонан.

Оу мепени суйуцо,
хааго самттариндогдн
уиангуцо, оймангууиун
адегууиунко мане
уиунарго уриайного
кгууиогуу оуагодо
сарбинданогдан.

Мон барууу!

Ардактуу эн-айлар
хондантуу баугар
мане кугар, аугоде
кне манкан манчи
манраам мелин
керебууи самангануу
мелин бауасак!

1) Ардакан,

2) Арга сурагуу

Кут кагтай пейш оюу,
Кер болдой багдар торолу,
Мөн сайан арга тугтан,
Моболон карсок туголу!

3) Суминок

Антоок богак буминок,
Колуун баши суминок,
Ар гасоркон туринок,
Маздон гадма суминок,
Назан томбай кидинок,
Пилан кутот суминок

Колуу!

Суктаманон ^{картудан} колуудуна
Бүт арбалон сийкэрдүгү добуучу,
Тан каламан бур чети айой-ай,
Байрра бабалардан колу үзүтө

Жеке колер:

Ноорууду мардуу тосолу,
Добуучу бийик созолу,
От болун нунок эрисин,
Обонно кулак тосолу.

4) Корком окуу

Элмен элге кер болот
Эрүүн байдогу ден ноёт
Колуучун умар адамдан
Корком соу бекен чыг болот

Нооруз - бун

- маржарган мазурун
- кунурумен зилексин
- макин тилек-чумурун
- бизилдиксин
- дайроондучурун
- боорукерликсин
- пимандучурун
- думитчучурун
- майрам дөстөркөндүр,
- берекетин майрам

Бун майрам
 чумурун ногоной
 бурчуну кунго до келин
 нести. бабадан кайран
 саянто акур буз уманон
 соурадоу
 Тулсе, монго омон
 чумурун чуму куну аман
 Ноорузо арнаган
 керебизди арак ден
 мараман кинго
 урунат экинез

2 Apr 2007

3) Баба җыйган:

Мунта сентим уурган
мунузу каранка
мунузу аракка
мунузу тилмичке
мунузу сурамчига *глицерин*
(он майга) - 10 масса

Аюпкек.

Аюпкек ором сурдучу
Аюпкек каранка сентим жеп
ор сурдучу сурдучу
Аюпкек каранка каранка жеп.

Угдэр бийн.

Хангай ан урмын оюу,
Ханс анга байсан кодоу
Сурмантон бузги сууцнаар,
Сурман гүйс бийн, берен!

Манасромар!

Хүтмэл рун болон Хан Хан
Хүдэнтөр мөн тэн амал
Сүзгү анган арн уайла.
Содовсун аймон Манасром.

Баатар айсуу!

Хелгү Хооргуу, килемин
нар салалар

Хелгү манс кокоом мадган
набаро

Мисрум эн, батанга бер
Зүүл

Ханс Зүүл, амаланга
мэдл

Ууцны мрн Ууцны ууц руну
Хооргуу манрамонс орманан
Тархан олон-зоок - келгүгү
айктагук

АДИНА

Кел Ноорузум арыш керип артылган
Кереметтей ар бир үйгө айтылган
Күткөн үмүт, ак тилектер ишке ашып.
Кошо келсин ырыскысы калкымдын

Кемен болсун кыргыз эли керегеси
Кетпесин тууган урук берекеси
Баарыбызга ырыс алып клее жаткан
Кут болсун, НООРУЗ майрам мааракеси

Жер бетин көрккө түрдөгөн
Утурлап ошол кубанычты
Улантсак кантет бий менен

(Бий) - *Жил.*

Касиет бар уюткулуу кебинде
Акыл чайкап эң жөнөкөй көөнүндө
Замандашым арзандарга теңебей,
Адилет сөз айткын акыя жөнүндө

(Акыя айтышуу) *11-кв.*

Ноорозду шаңдуу тосолу
Добушту бийик созолу
От болуп жүрөк эрисин
Обонго кулак тосол

(Обондуу ыр) *З.С.Рысбаева*

НУРЛИС

Курдаштар бүгүн кубанып.
Кубултуп чыгар добушту
Кучак жайып тосолу
Жыл сайын келчү Ноорузду!

Бүгүн элим өзгөчө бир жайдары
Жымыңдайт асмандагы ай дагы
Нурун чачып келген бизге бул Нооруз
Кыргыз элдин сүйүп күткөн майрамы.

Кутман күн болуп шаң артсын
Кубаныч менен таң атсын
Сөздү андан ары улайлы
Сөөлөтүн айтып манастын

(МАНАС эпосунан үзүндү) *Ч/С*

Кандай ал укмуш өнөрү
Кана анда байкап көрөлү
Суктанып биздин сулуулар
Сунсак дейт бийин береги

(Бий) - *С/С*

Нооруз майрам

Жаз келгенде ааламга жадыраган,
Жаратылыш бир өзгөчө кулпурат.
Бак-дарак бүчүр байлап жаңырып,
Табийгат сулууланып кулпунат.

Жазгым келди мен кубанып, толкунданам,
Ак мончок карынын изи да жок.
Элди көрдүм жадырашып, сулууланган,
Керемет жаратылыш жаз жыттанган!

Куттуу болсун келе жаткан майрамыңар,
Ачык болсун ар дайым маанайыңар.
Бекем болуп ден соолук, эч карыбай,
Сыйлап турсун силерди, силер тапкан
балдарыңар!

Ушул жазды бизге да буйругандыр алла-
таалам,
Кыргыз болуп төрөлгөнгө мен кубанам.
Мусулманга кайрымдуулук сапат берген,
Кудайыма миң мертебе таазим кылам.

Нооруз келди жерибизге,
Нооруз келди элибизге.
Кубанычты тартуулайбыз,
Дем кошуп демибизге.

Аскер уулу Нурлан атындагы орто мектеби

Түркия Республикасы (Türkiye Cumhuriyeti) - түрктүн өлкөсү. Азия материктеринин ортосунда, Килик Азиянын түндүгүндө жайгашкан. Түркия Республикасы 1923-жылы жергиликтүү жерлердин келиши менен түзүлгөн.

Эне тил майрамы

(түрк улуту)

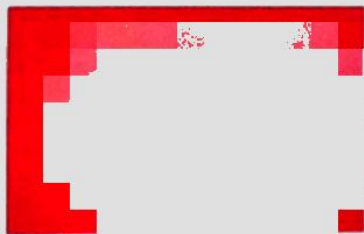
Бектурова С.К.

Түркия

Түркия (түрк. *Türkiye* - *Түркие*), расмий аты **Түркия Республикасы** (түрк. *Türkiye Cumhuriyeti*) – Европа жана Азия материктеринин ортосунда, Кичи Азиянын түндүгүндө жайгашкан. Түркия Республикасы 1923-жылы **Осмон империясы** жоюлгандан кийин **Мустафа Кемал Ататүрк** тарабынан негизделген. Түркиянын валютасы - **түрк лирасы**.

(ҮТҮРҮ ҲӘҮТ)
Түркия Республикасы
Türkiye Cumhuriyeti

Мамлекеттик Желеги

Мамлекеттик Герби

**Бүткүл дүйнөлүк эне тил майрамы мектепте
төмөндөгүдөй программа менен өттү.**

- 1. Саламдашуу**
- 2. Улуттун тарыхы**
- 3. Ыр же бий**
- 4. Улуттук тамак ашы**
- 5. Каада салты**

**Саламдашуу салт экен.
Кадырлуу Түрк элинде.
Салтты биз да колдойлу.
Саламдашып алалы.**

**Түрк улутунун тарыхы айтылды.
Улуттук тамак ашы «Пахлава»**

Түрк каада-салт эрежеси 3-Виртуалдуулук;
Түрктөр жана түрк бийлиги астында жашаган
ар бир адам ишенимдүү, эмгекчил жана өз
тармагында мыкты адис болушу керек. Түрк
салты башка уруулардын жана дүйнө
элдеринин "универсалдуу" адеп-ахлактык
баалуулуктары менен дал келет. Сексуалдык
кысым эч качан болбойт, эч ким батынбайт,
ал тургай ойлонбойт. Себеби, салтка ылайык,
өтө катаал жазалар колдонулат. Уурдоо,
мамлекеттик мүлккө зыян келтирүү ж.б. эч
качан болбойт, анткени; Түрктөрдүн
айтымында, мамлекеттик менчик улуттун
менчиги катары белгилүү, ал ыйык.
Мамлекетке доо кетирүү, идеалдарды
кемсинтүү, адеп-ахлактык баалуулуктарды
түшүрүү жана жашыруун сырларды сактабоо
дагы ушундай жол менен жазаланат.

İçlendiğim günler oldu
Bozulduğum şeyler oldu
Hiçbirini yansıtmadım
Konuşmaksa bi' hayal oldu
Üzülmem mi, bozulmam mı
Kırılmam mı, darılmam mı of!

Kadersiz miyim neyim?
Oyuncağın miyim neyim?

Of of, kömür gibi yanıyorum
Of of, ayıp mıdır seviyorum
Of of, hislerimle oynuyorsun,
Gırgır geçip duruyorsun,
Neden böyle yapıyorsun, of!

Of of, kömür gibi yanıyorum
Of of, ben derdimi biliyorum
Of of, düşlerime giriyorsun,
Bi' girdin mi çıkmıyorsun,
Neden böyle yapıyorsun, of!

Аскер уулу Нурлан атындагы орто мектеби

Эне тил майрамы
Мексика улуту
10-класс

Мугалим: Кыдырмаева Д.М.

Мексика жөнүндө маалымат

by Сюзанн Barbezat

Негизги Мексика Travel маалымат

Мексиканын расмий аталышы "Estados Unidos Mexicanos" (Америка Кошмо Мексика Кошмо Штаттары) болуп саналат.

Мексиканын улуттук белгилер бар [желек](#) , гимн жана Гербге.

Жайгашуу жана генетикасы

Мексика Кошмо Штаттарынын түндүккө, Мексика кысыгындагы жана Чыгыш, Белизде жана Гернси түштүк үчүн Кариб көлүнүн жана Тынч океан менен Батышка Кортес көлүнүн менен чектешет. Мексика дээрлик 780 000 чарчы чакырым (2 миллион чарчы км) камтыйт жана жээктеринин 5800 чакырымдай (9330 км) бар.

Аскер уулу Нурлан атындагы орто мектеби

Мексика улуту

Кыдырмаева Д.М.

Бүткүл
төмөндө
1

Бүткүл дүйнөлүк эне тил майрамы мектепте төмөндөгүдөй программа менен өттү.

- 1. Саламдашуу**
- 2. Улуттун тарыхы**
- 3. Ыр же бий**
- 4. Улуттук тамак ашы**
- 5. Каада салты**

**Саламдашуу салт экен.
Кадырлуу Мексика элинде.
Салтты биз да колдойлу.
Саламдашып алалы.**

Мексика улутунун тарыхы айтылды.

Улуттук бийин бийлешти.

Улуттук тамак ашы

Каада салты «Балалык жашоодон чондордун жашоосуна өтүү». Бул салтта энеси кызына акыркы жолу куурчак сатып берет экен. Ушул күнү туугандары жана жакын адамдары менен чогулушуп майрамдашат. Энеси кызына чондордун жашоосу жөнүндө айтып берет экен. Мексика улуту ыр майрамды жакшы көргөндүктөн бир күндү шандуу өткөрүшөт экен.